

МЕМ ЯК СПОСІБ ПІЗНАВАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ

Нині розвиток інформаційних технологій не стоїть на місці. Ураховуючи вікові особливості нового покоління учнів, необхідно вдосконалювати освітній процес, а саме методи, які використовує вчитель на уроці.

Сучасна школа ставить перед учителями нову мету – зацікавити учнів за допомогою ефективних методів і форм роботи. Тому вчителі завжди в пошуку нових ідей та методів, які можуть ефективно та творчо доповнити уроки будь-якого сучасного вчителя! З нашої точки зору, інтернет-меми, які посідають особливе місце в сучасній культурі, можуть стати одним із шляхів вирішення проблеми вдосконалення навчального процесу. Меми стали впливовою технологією у сфері соціальної комунікації, за допомогою якої Споживачі інформації мають можливість виступати в ролі активного суб'єкта комунікаційних процесів: висловлення власних ідей, думок і поглядів на різні суспільні зміни.

Термін «мем» і його оригінальна розробка належать біологу-еволюціоністу Річарду Докінзу. У своїх дослідженнях він вважає виправданою лише генетичну передачу інформації, але дивується, як можлива негенетична передача і як вона працює. Аналізуючи біологічну еволюцію, він приходять до висновку, що реплікатор генів є її основною рушійною силою. Реплікація (від англійського слова «replicate») – поняття з галузі генетики, що описує процес самовідтворення макромолекул нуклеїнових кислот, що забезпечує точне копіювання генетичної інформації та її передачу від покоління до покоління. Принцип спадкування генетичної інформації через дублювання клітин і генів також подібний до принципу навчання в людському суспільстві: знання або культурна практика передається (демонструється, переказується) людиною (запам'ятовується, повторюється) іншим. [2].

У посібнику «Гібридна війна і журналістика. Проблеми інформаційної безпеки» зазначається: «Мем – «одиниця» культурної інформації; комплексна ідея, закарбована в легких для запам'ятовування і відтворення словесних формулах, зображеннях, відео, мелодіях, жестах, діях, ритуалах, іміджах відомих людей; утворюється шляхом стереотипізації та спрощення уявлень про складні поняття і явища; свідомо чи несвідомо передається від людини до людини і впливає на її світогляд та поведінку; на відміну від концептів, стосується окремих культурних явищ; набуває великої популярності у вживанні протягом певного періоду» [1, с. 182].

Досліджуючи роль та еволюцію певного виду культурних мемів, зупинимось на саме шаблонних зображеннях, які зазнають модифікацій або перекривають текст, які зазвичай і називаються мемами. Мем або інтернет-мем – це коротка дотепна інформація (фраза, зображення, голосова гама, відео) іронічного характеру, що відображає певне ставлення до певних подій чи обставин і поширюється в різних соціальних мережах. Основною причиною, чому мем займає своє місце в потоці різноманітної інформації, є більша психологічна привабливість контенту мему.

Нині проведено велику кількість досліджень, які кількісно досліджували особливості різних онлайн-культурних мемів, не обмежуючись зображеннями. Єнко вивчав проблему ранжирування мемів, тобто вибір тих мемів, які відобразатимуться

користувачам, щоб максимізувати мережеву активність на платформі [3]. Ромеро досліджували поширення онлайн-мемів у вигляді хештегів Twitter [4].

Використання мемів на уроках математики сприяють розвитку критичного мислення та аналітичних навичок учнів, підвищують інтерес більшості учнів до вивчення теми, обмін мемами покращує педагогічне спілкування між учнями в класі, меми – милі пазли, які розвивають пам'ять і концентрацію на уроках математики та позакласних заняттях. Але варто пам'ятати про обмеження використання мемів на уроках: не зловживати мемами, їх необхідно використовувати в потрібний час, використовувати не тільки для розваги, але, перш за все, для покращення процесу навчання.

За результатами дослідження на уроках математики було з'ясовано, що типовою структурою мему є зображення – слово (40,2 %), зображення – фраза (33,5 %), зображення – незакінчений вислів (12,9 %), зображення – словосполучення (13,4 %). Використання мемів якісно впливає на освітній процес: в учнів підвищується інтерес до теми уроку, виникає бажання краще засвоїти деякі факти; учні відчувають менше труднощів із розумінням матеріалу. Отже, використання мемів є ефективним для створення наочності та врахуванні віку учнів, коригування змістового наповнення предметів, часу, відведеного на розв'язування завдань, учитель мотивує учнів на досягнення успіху в діяльності та наявність навичок, пов'язаних з темою уроку.

На завершення, зауважимо, що для ефективності використання мемів на уроці, дії вчителя повинні бути спрямовані на розвиток моральних цінностей, пізнавальних здібностей, будуючи діалог з учнями, допомагати їм цілеспрямованими запитаннями для досягнення поставлених цілей. При цьому вчителі очікують, що й учні будуть готові до спільної роботи, щоб проявляти інтерес до теми уроку.

Література

1. Харитоненко О.І., Полтавець Ю.С. Гібридна війна і журналістика. Проблеми інформаційної безпеки: навчальний посібник. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018. – 356 с. URL: <https://enquair.npu.edu.ua/handle/123456789/22263?show=full>
2. Dawkins, Richard. 28. The Selfish Gene. *Essays and Reviews*. Princeton University Press, 2014. P. 140-142.
3. Ienco, D., Bonchi, F. & Castillo, C. The meme ranking problem: Maximizing microblogging virality. In 2010 IEEE International Conference on Data Mining Workshops, 328–335 (IEEE, 2010).
4. Romero, D. M., Meeder, B. & Kleinberg, J. Differences in the mechanics of information diffusion across topics. In Proceedings of the 20th international conference on World wide web - WWW '11, 695–704 (ACM Press, 2011).

Анотація. Дмитрієнко О.О. Мем як спосіб пізнавальної мотивації на уроках математики. Розглядається проблематика мемів у висвітленні їх як інформаційної одиниці, враховуючи специфіку їх використання на уроках математики.

Ключові слова: інтернет-мем, мем, інформаційна одиниця, математика.

Summary. Dmytriienko O. Meme as a way of cognitive motivation in mathematics lessons. The problem of memes in highlighting them as an informational unit is considered, taking into account the specifics of their use in mathematics lessons.

Keywords: internet meme, meme, information unit, mathematics.